

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 k — f.
 Fél évre 5 k — f.
 Negyed évre . . . 2 k 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petítor egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

Földművelő Magyarország.

A földművelő Magyarország egy év munkájának gyümölcsét szedi be. A jövő esztendő jóléte, vagy nyomorúsága attól a néhány héttől függ, amely alatt a föld terménye, különösen a gabna a magtárakba kerül. Mert Magyarország gazdagsága, jövődelmének legelső forrása a gabna.

Gazdasági életünknek minden tényezője, minden alanya várakozással tekint az aratás eredménye elé, mert nincs ebben az országban egyetlen egy ember sem, aki közvetlenül vagy közvetve érdekelve ne volna a mezőgazdaság, a föld termésének sikere körül. Mindenki a földből él, mert agrár államban a kereskedő, iparos, munkás nem tudja magát annyira függetleníteni a földtől, hogy a termés jó vagy rossz volta jövődelmében változást ne idézne elő.

Elvitathatatlan tény, hogy agrár állam vagyunk s nemcsak népünk jelleme és hagyományai, hanem földrajzi fekvésünk is örökké a földművelésre utalnak bennünket. Ugy kell tehát társadalmi és állami életünket az egész vonalon berendezni, olyan intézményeket kell létesíteni, hogy mezőgazdasági érdekeinket védhessük, előmozdithassuk.

Az az irányzat, amely iparállamok mintájára akarná Magyarország gazdasági életét berendezni, amely a földet gazdasági és nemzeti szempontból nem védelmezné hatályosabb eszközökkel, mint a tőkében gazdag államokban; amely átengedné azt a korlátlan spekulációnak, az az irányzat nem Magyarország földjén nőtt, abban gyökeret verni nem is tudna, mert érdekeinkkel és viszonyainkkal ellenkezik.

A nagy kereskedő államokban a legfontosabb érték a pénz; iparúzó országokban a munkaerő, földművelő országokban a föld. Az átalakulás, a gazdasági evolúció legszélsebb fokain egyik vagy másik tényező majdnem kizárólagos értéket nyert. Volt idő, mikor Németalföldön az egész világot uraló kereskedelmi társaságok virágzása idejében csak a pénzt tekintették értéknek, a földművelésnek a közgazdaságra nézve nem tulajdonítottak fontosságot. Volt idő, mikor Magyarországon csak a földbirtokost tartották a nemzeti gazdaság hasznos tagjának; az iparra, kereskedelemre, pénzbeli

tőkék gyűjtésére nem sokat adtak. Ez a gazdasági nézet a közfelfogásban is kidomborodott. A földhöz volt kötve minden jog; csak a földbirtokost tekintették igazi urnak, az ipart űző és kereskedéssel foglalkozó városi polgárság csak városa határai között részesült társadalmi elismerésben.

A mai gazdasági élet ezt az egyoldalú felfogást nem tűri meg. Egyetemes fejlődésre, egyenlő jogokra törekszünk minden téren. Manap nem egyedüli, csak legfontosabb értékünk a föld; nem kizárólagos, hanem legelső jövődelmi forrás a földművelés. Nem szabad lenyügözni, békóba verni a gazdasági szabadságot a földért, de nem szabad kiszolgáltatni a földet a kizsákmányolásnak.

Államférfiúi bölcsességet, széles látókört igényel a helyes ut keresése. Mozogtunk már mindenféle szélsőségben, a helyes irányt azonban eddig csak Darányi Ignác tudta megtalálni.

Darányi minisztersége alatt egész sorozata született az új törvényeknek, amelyek mindegyike a földművelés egy-egy érdekét szolgálja, de nem állják útját az egyetemes fejlődésnek. Ezek a törvények rámutatnak arra a felfogásra, amelyet a miniszter vall: hogy Magyarország politikai hatalmának, gazdasági erejének, függetlenségének és szabadságának záloga abban a nagy erőforrásban rejlik, amelyet a magyar föld képez, de ha a föld hatalma elnyom minden más erőt, ha lenyügöz minden tehetséget, ha nem engedné érvényesülni a kereskedelmi szabad tevékenységet, ha nem nyújt segédkezet az iparfejlesztésnek, akkor önmagától kiapad, eliszapolódik a nemzet gazdasági erejének legbővebb forrása.

Ma már az agrarismus politikai és szociális program, ha még pártszervezetnek a politikai élet terén létet nem adott is. És nem is volna baj, ha az agrarismus, kizárólag gazdasági célokat szolgáló, mellék tekintetektől és mohos előítéletektől ment agrarismus tért hódít, mert olyan országban, mint a mienk, az agrár politika egészen jogosult. A baj csak abban van, hogy az agrarista szervezkedés nálunk nem annyira agrár, mint inkább feudális, aristokratikus és felekezeti alapokon indult meg s ezért nemcsak a közönség egy része, hanem komoly politikusok is úgy fogják fel, mint

reakciót, mely a nemzeti liberalismus ellen irányul.

Ez a felfogás szüli az agráriusok ellen azt az idegességet, amely lépten-nyomon megnyilvánul az országos sajtóban, amely az agrarismust, annak képviselőit, szükségleteit és törekvéseit, jogosultságát és létalapot talán kevésbé ismeri, mint mi vidékiek, akik ezen törekvések forrásaihoz, mozgató erőihez közelebb vagyunk. Ott állunk a forrásnál, amely még tiszta vizet bugyog fel, még nem szedte fel magába azokat az anyagokat, amelyeket a politikai élet viharai sodornak bele.

Az a félelem, hogy az agrár program ellenkezik a szabadelvűséggel, alaptalan. Lehet, hogy az agráriusok nagy része nem igazi szabadelvű, de ez még nem jelenti azt, hogy maga az agrarismus reakcionárius irányzat. A földművelés érdekeit védeni és erősíteni bárholonnan jövő kizsákmányolás ellen jogosult politika. És midőn az agráriusok minden oldalról panaszkodtak, hogy a mezőgazdaságot a merkantil irányzat nyomta és károsította, helyén való volt Darányi miniszternek az a szálló igévé vált mondása, hogy a szabadelvűség nem genfi zászló, amelynek védelme alatt szabad a zsákmányolás.

Tény azonban, hogy az agrarismus eddig igen ártatlan abban, hogy a liberalismus útjába akadályokat gördített volna. Azok a törvények, amelyek az agrár törekvéseknek köszönik létüket, nem agresszív természetűek s mivel kétségtelen, hogy a birtokos osztály tevékenységét, munkakedvét, vállalkozását ösztönözték, megérdemlik az egész nemzet osztatlan elismerését.

Köztudomásu, hogy a gyenge termékek, a külföldi verseny, az állattenyésztést ért súlyos csapások, főképen azonban a hihetetlen alacsony gabnaárak nagyon elkedvetlenítették a gazdálkodó közönséget. Sok birtokos félt a bukástól és igyekezett birtokától megszabadulni; igen sok lett az eladó középbirtok, melyre a gazdasági viszonyok súlya legelviselhetlenebbül nehezedik. A sok eladó birtok nem igen talált jó vevőre s a külföldön is hire ment a magyar birtok értéktelenedésének. Az európai politikai és pénzügyi viszonyok generalis okán kívül ez is valószínűleg hozzá járult ahhoz, hogy a magyar bankok zálogleveleit,

melyek értékét a jelzáloghitellel megterhelt magyar földbirtok biztosítja, a kötelezett magas kamatláb dacára se vásárolták a külföldi tőkepenzések, mi itthon pénzkrisist és azt eredményezte, hogy a földbirtok beruházásokra szolgáló pénzigényeit se tudták kellő mértékben fedezni a hazai pénzintézetek.

E vigasztalan körülmények közt szükséges volt az erélyesebb, tevékenyebb agrár politika, mely egyrészt a mezőgazdaság érdekeit támogatja, bizalmat és reményt ébreszt a csüggedő mezőgazdáknak, másfelől pedig a külföldet is meggyőzi arról, hogy a magyar földbirtoknak még mindig vannak kiaknázatlan kincsei, melyeket helyes gazdasági politikával s a magyar mezőgazdák támogatásával fel lehet tárni.

Ugy is látszik, hogy Darányi politikája és a felébresztett agrárius közszellem már annyiban is sikereket ért el, hogy a magyarországi birtok után való kereslet növekedik s ezzel arányban a birtok ára is emelkedik.

Valóban érdekes dolog volna statisztikai adatokból összehasonlításokat tenni, vajon néhány évtized óta hogyan változott a földbirtok ára Magyarországon. Valószínű, hogy ez adatok azt bizonyítanák, miként a legutóbbi tíz év alatt nagy volt a hullámozás s arra korán se volt befolyása se a gabnaárnak, se a jobb vagy gyengébb terméseknek.

Az a tény, hogy a tőkepenzések, kik készpénzüket a legbiztosabb módon könnyen kamatoztathatják 5—6 százalékkal, birtokot vesznek, noha komoly számítás mellett alig remélhetik, hogy pénzüket a birtokban 3—4 százalékat fog jövedelmezni: feltétlenül annak az újabban megerősödött közfelfogásnak ad igazat, hogy Magyarországon mégis legbiztosabb vagyon a földbirtok, mely itthon tekintélyt, befolyást, előkelő

társadalmi pozíciót nyújt s még arra is reményt ad, hogy a viszonyok változásával a legmagasabb vételár kamatait is busásan megfizeti.

Ez a bizalom, mely a magyar földbirtok értékét felemelte s a mezőgazdaságnak kétségtelen lendületet adott, eltagadhatlan sikere annak a politikának, melyet Darányi miniszter követ és amely ma annyira népszerű Magyarországon.

A közvagyon.

Aki nem látja, hogy az utóbbi évtizedek alatt a közvagyon kezelése körül a pontosság és megbízhatóság erősödött, hogy a közvagyonnal sokkal takarékosabban bánnak Magyarországon s nem kallódik, csepeg el az ország és a városok, községek pénze illetéktelen helyeken, azt a sors vaksággal verte meg.

A javulás szembetűnő, amit természetesen azoknak az intézményeknek is kell köszönnünk, amelyek szigorubb ellenőrzést hoztak be az egész vonalon s azoknak a keserű tapasztalatoknak, amelyek az intéző köröket megtanították arra, hogy a feltétlen bizalom sokszor visszaélésekre ragadta az embereket.

De ha a viszonyok javultak is, még mindig sok a visszaélés, gyakori a sikkasztás. Az utóbbi évek alatt sokan vitorlázta Amerika felé a közpénzekből teletömött zsebbel.

Amíg emberek lesznek a földön, a bűn nem pusztul ki. A sikkasztók fajtát végleg kipusztítani nem lehet s miután nincs olyan tökéletes intézmény, amely a közvagyonban turkáló kezeket minden pillanatban ellenőrizhetné, a házi tolvajok ellen betörés mentes vasszekrény, a lelkiismeretre való hivatkozás és pontos ellenőrzés sem fog mindig használni. De hát a sikkasztókat lehet üldözni, a tolvajlásra való alkalmakat lehet kevesbíteni s a közvagyon kezelése körül ideális állapotot csak az egyéni tisztesség képes ugyan teremteni, de intézményekkel, pontos kezelési rendszerekkel és ellenőrzéssel közelebb juthatunk az ideális állapothoz.

A nagy sikkasztók kora Magyarországon hovatovább lejár. Sokan tanultak az eddigi károkon és jobban vigyáznak a pénztárakra. Ahol az állam millióit kezelik, nem nagyon félnek már a megbízhatatlan kezektől, mert az ellenőrzés olyan érzékeny, hogy a szabálytalanságokat azonnal megéri.

Azokat az apró cseprő visszaéléseket azonban, amelyeket a közvagyon rovására elkövetnek, nehezebb kiirtani, mint a nagy sikkasztásokat

megakadályozni, mert ezeknek a visszaéléseknek a gyökere a közfelfogásban, a közerkölcsök züllésében s meglazulásában van. A kis tolvajokat nehezebb üldözni, mert nagyon sokan vannak; kezeik láthatatlanok, cselekményeik ismeretlenek. Valóságos irtóháborút kell ellenük viselni, de számuk csak akkor fog csökkenni, amikor a közfelfogás, a társadalmi ítélet szigorubb lesz velük szemben, mint eddig.

A visszaélések forrása az, hogy a közvagyon sokak előtt még mindig Csáky szalmája, amelyből egy két szálát kihuzni nem is bűn; közpréda, amelyből szabad a zsákmányolás s arra, akit rajta nem csipnek, dicsőség.

A közvagyon harácsolása sokszor üzleti spekuláció tárgya. Annak a rovására kartellek, összebészélések,apidíjazások, illetéktelen jövödelmek folytak lelkiismeretlen emberek zsebeibe. Mert hát ki tekintette bűnnek, ha valaki az államnak háromszoros díjért dolgozik; ki tartja erkölestelenségnek, ha a községekkel, városokkal duplán fizettetnek meg minden szolgáltatást? És ki csinál magának lelkiismeretbeli furdalást, ha sikerül az államot vagy a községet kijátszani avval, hogy adó alá tartozó jövödelmét eltagadja, vagy bármely egyéb jövödelmet a közpénztáráktól elvon. Magyarországon a csempészet ezerféle faja s az államkincstár terhére elkövetett ezerféle visszaélés nem diffamáló dolog, sőt dicsőség. Felesleges személyi kiadásokat kimódolni, értéktelen, felesleges munkáértapidíjat szaporítani és felszedni nem bűn, mert a terhet csak a közpénztár viseli.

Aki a közvagyon közprédának tekinti, szívesen nyújt segédkezet ahoz, hogy abból minél több jusson illetéktelen helyre. Nem keres erkölesi skrupulusokat, csak hasznot.

Es a társadalom nagyon is elnéző, vagy irgalmas a megbotlottak iránt. Nem az erkölestelenséget magát tekinti, amelyet még tüzes vassal is ki kell pusztítani, hanem személyi és egyéb okokból magyarázatot keres a bűnnek, menti, takarja, palástolja.

Lehet, hogy humanitárius szempontból talán ez a helyes eljárás és ha egyes emberek gyakorolják, nem is lehet ellene kifogás, sőt gyakran elismerésre méltó. De azok részéről, akik a közerkölcs feletti örködésre és bírálatra vannak hivatva, sajnálatos gyengeség, mert nem egy emberről és annak a sorsáról van szó, hanem elvekről, egy romlott rendszer utolsó maradványainak kiirtásáról, a közerkölcsök javításáról és a közvagyon védelméről.

De hát az ember csak irgalmas ember marad akkor is, amikor a tulhajtott szigor volna a legnagyobb erény s önkénytelenül is teret enged az enyhébb felfogásnak.

Példa volt rá az utolsó városi közgyűlés, ahol a tanács s a képviselőtestület minden tagja a védő szerepét vállalta el, pedig vádolnia kellett volna azokat, akik a közvagyonból zsákmányolni

TÁRCA.

Feledő szerelem.

Huszonöt éve már, hogy nap nap után ott ül az irattárban s a kollégái most jubilálják. Szomorú jubileum: ez után a huszonöt év után, a mit a miniszterium irattárában töltött. Mi az irattár? A ki csak egyszer-kétszer fordult meg benne, nem tudhatja. Rokona a börtönnek, talán a temetőnek, katakombának is. Nagy ott a csönd, elhal a beszéd hangja. Egyforma rendben egymás mellett nagy szekrények állanak. Sirboltok, a melyekben annyi ember ügyes bajos dolga van eltemetve örökre. Egy egy aktaszám olykor az életboldogság sírfölirata. A számok lélekölő egyhangúsággal következnek egymásután, esztendőről esztendőre; mint a halottak a temetőben. És a bucsuztató oly rövid; ad akta. A nyomtalan enyészet e csöndes előcsarnokába Bozóth Ferenc is temetni jött valaha. A bánatot akarta eltemetni és önmagát temette el, miközben keserves sóhajtása gyakran vegyült össze az akták suhogásával. . . . Sok sok év suhant el azóta, megöregedett, meggyörnyedt.

És a kollégái most jubilálják. A díszében

egymást érik a felköszöntők. Mind azt hangoztatja: huszonöt év, huszonöt év! . . . Bozóth szinte fölriad. Valóban ennyi volt már? Alig tudja hinni. S miközben az ebéd vége felé estébe hajló délután megszökve a társaságtól, hazafelé ballag, eszébe jut a mult, az a régi fájdalom, mely huszonöt év előtt költözött szívébe.

Másodéves jogász volt. Szegény özvegyasszony egyetlen reménye, mindene. Hazulról kevés tellett, hát instruktorságot vállalt egy miniszteri tanácsosnál. Boldogan irta az édes anyjának, hogy itt mennyire megbecsülik, nem is tekintik afféle közönséges instruktornak. Így esett aztán, hogy magukkal vitték a jogász majálisra is, a hol a déleleg Bozóth nagyon sokat táncolt a tanácsos ur leányával Ilonkával. Szép, szép, nagyon szép volt ez a leány. Bozóth beleszeretett és viszontszerelemre talált. Komolyabb volt ez a szerelem, mint bárki hitte volna, akár maga Bozóth is. A tanácsosék azonban mosolyogtak rajta, mikor a leányuk egy meghitt téli estén pirulva bevallotta, hogy mennyire szereti a fiatalembert, az megötet. Hogy ha majd Bozóth évek múlva végez, hozzámegy, máshoz soha senkihez. — Tizenhat éves mult, hadd ábrándozzon — mondotta a tanácsos ur nejeének, a ki jóváhagyólag bólintott.

Eltelt egy esztendő. Bozóth szívében megerősödött a szerelem. A leányból pedig csodamód

bajos teremtés lett. Körül is rajongták a bálon, különösen ha Bozóth nem volt ott. A fiatalember bizalommal tekintett a jövőbe. Sokszor ült nehéz munkába merülve, miközben a leánynak élet halálra udvaroltak a táncteremben. A legkitartóbb udvarló Bács Jenő es. és kir. kamarás, földbirtokos volt. A farsang után a házhoz is járt, de Ilonka azt mondta, ki nem állhatja. Elkövetkezett a nyár. A tanácsosék ilyenkor rendszerint lementek két három hónapra Balatonfüredre. Velük szokott menni Bozóth is, de most már egy hónapja nem látták, mert hazautazott az anyjához, a ki nagy beteg. Ez alatt Bács Jenő udvarolt Ilonkának és egy forró nyári délután vallomást tett.

— Nem szeretem, szölt Ilonka. Soha sem leszek a felesége.

— El voltam készülve erre a feleletre is, Ilonka — szölt Bács. Tudom, hogy Bozóth Ferenc gondolt. Pedig hát nem jól teszi. Ez a derék fiatalember még nagyon fiatal. Most szereti, de ki tudja szeretni fogja e akkor is, ha évek múlva átlép a komoly férfi korba. Nem akarom őt megsérteni, de hiszen maga Bozóth sem tudhatja még, hogy mi történik a szívével majd évek múlva. Különbén ha szeretni fogja és maga hozzá megy, mi lesz ebből? Maga nem született Ilonka annak a problémá-

szerettek volna. Házilag orvosolták a bajt, senki sem akart belőle zajt csapni. Mi sem említettük volna fel az irgalmasság cselekedetét, sem a visszaéléseket, de a hallgatás többet ártott volna az ügynek, mint a mennyit elmondunk, mert azt beszéljük szerte a városban, hogy a város kasszájából sok ezer forintok szívárogtak illetéktelen zsebekbe. Kötelességünk konstatálni, hogy pénz nem vészett el. A pénz a város kasszájában van, anyagi kár nincs. Hogy erkölcsi kára kinek van, az nem fontos kérdés a nyilvánosságra nézve.

A város polgármesterét és tisztviselői karát elismerés illeti azért, hogy a visszaéléseket üldözi s a közvagyon minden garasát erős kézzel oltalmazza. De ne elégedjenek meg ezzel. A teljes erkölcsi integritást is védelmezzék meg s elégtételt is követeljenek önmaguknak. Nem hisszük, hogy rájuk nézve is mindegy legyen, hogy ha hosszú és beesületes szolgálatuk után ép úgy távoznak el a városházáról, mint azok, akiknek lemondási kérvényére ráírják, hogy tudomásul vétetik. A tisztviselő beesületes munkájának jutalma a megélhetést biztosító fizetés, erkölcsi elégtétele az öregkorának pihenését biztosító nyugdíj.

Jusson eszükbe a városatyáknak, hogy a bűn melegágya a nyomoruság; az önértet legjobb nevelő, a közhivatalnok tisztességének legerősebb vértje az anyagi függetlenség. A nyomorusággal küzdő ember könnyen elbotlik és bűnét ezért mérlegeljük sokkal enyhébben mint azt, akit csak birvágy vezet, akit polgártársai bizalma vett körül s ezt a bizalmat eljászsza, megrendíti.

Idegenek Magyarországon.

A nyár elején megindul a turista sereg s a nyugati hatalmas kulturálmok gazdag világhírói, akiknek az élvezetek hajszolásánál nincs egyéb dolguk, vagy akik ismerni akarják a világot s tapasztalatokat gyűjtendők bejárják Európa minden jelentékenyebb helyét, ellepik keletet, nyugatot, a délvidéket, az északi tengerpartokat, sietnek a fjordok felé. Ez a vonulás, mint a vándormadarak utja, évről-évre ismétlődik. Milliókat költenek el a turisták idegenben s akárhány svájci vidék, olaszországi falu és tengerparti furdóhely lakosainak fő jövedelmi forrása az idegenek tömött erszénye.

Nyáron a legjelentékenyebb svájci falu vendéglőjének is van néhány angolja, Tirol és Stajersországi apró furdóhelyeiben is hemzseg a sok idegen; még a Balkánfélsziget is gyakorol akkora vonzó erőt, hogy a világhírók programjukba felvegyék, csak Magyarországot kerülik ki az aranytollu vándormadarak, akikből ha egy-két példány eljut valamelyik magyar furdóba,

akkor a gyakorlati megoldására, hogy miképpen lehet a fogalmazói, vagy albirói fizetésből megélni három, talán négy embernek. Ezzel viszont nem akarom magát megsérteni, de az első mármáros hetek után nagyon boldogtalan lesz. Nap nap után érezni, látni fogja, hogy az ura nélkülöz, magáért, maga nélkülöz az uráért, egy szegény özvegy asszony mind a kettőjükért és mégis annyi mindene hiányzik valamennyiüknek. Gondolkozzék szavaimon Ilonka. Igazat fog nekem adni és nem fog eltaszítani engem, a ki annyira szeretem.

Ilonka gondolkozott, gondolkozott és mikor Bács megkérte a szüleitől, igen-t mondott. Egy hét múlva már egy sor más irás nélkül arany-szegésű kártya vitte meg az eljegyzés hírét egy kicsi faluba, a hol a kicsi földön, a kicsi fehér házban utolsó perceit élte egy szegény öreg-asszony.

— És ha majd én nem leszek fiam, beszélt a haldokló, ne sirass, ne gyászolj tulságosan. A rózsás arcú szép szőke leány majd pótol engem, hiszen te montad, hogy ő is szeret téged. Mond meg neki édes fiam, hogy a te szegény öreg anyád a halálos ágyán áldását hagyta neki. Legyetek boldogok . . . legyetek áldva . . .

Bozóthné meghalt. Miközben a fia áldólag

megbámulják, mint az első ibiszt a Balaton vize fölött.

Ennek pedig sokféle oka van, amelyeket egy csapásra eltüntetni nem lehet, de nem is nagyon törekszünk arra, hogy eltüntessük.

Igaz, hogy Ausztriában, valóságos tervszerűen riasztgatták el a hozzánk kívánczó idegeneket, de ez a rémítgetés ma már nem sok emberre hat. Nem azért, mintha nem hinnék el rólunk, hogy még mindig barbárok vagyunk, hanem sok örökké bolygó külföldi manapság épen a szokatlant, a keletit keresi. Autentikus forrásból szívárgott ki egy érdekes epizód a bécsi nemzetközi automobil verseny alkalmával. Néhány angol és francia sportember kirándulást tervezett Budapestre. Egy nagy szálloda portása jó-akarólag figyelmeztette az automobilon utazó angolt, hogy jól lássa el magát fegyverekkel, mert nem bizonyos, hogy az uton magyar rablóbandák le nem huzzák a masinájáról.

És ahogy a szomszédban értik az idegenek elriasztgatását Magyarországtól, olyan kevés tudjuk mi a reklamesimálás módját s egyáltalában nem akarunk ahoz érteni, hogy miképpen kell a világhírók utját felénk terelni és itt benn egyengetni.

Pedig ha bejárjuk Európát északtól délig, kevés olyan országot találunk, amely természeti szépségeiben annyira bővelkedjék, mint Magyarország. Csak szűkebb hazánk, szép Zalavármegye remek vidékét, a Balaton partját nézzük. A Balaton Európa egyik legszebb tava. Schweiz tavaíról minden művelt nyugati ember tud, legalább hallott, hiszen minden kis vasuti állomáson, minden szálloda folyosóin látja a remek vidékek színezett képeit, olvassa a reklámokat, a Balatonról azonban soha sem hallott semmit. Mi természetesen azt hisszük, hogy a Balatonról az egész világnak kell tudni, minek kürtöljük világgá, hogy létezik.

Ne beszéljünk ezuttal arról, hogy a külföldi ember kényelem és ellátás tekintetében nem is találja meg nálunk azt, amit a külföldön; hogy a tőke irtózik a magyar furdókba, üdülőhelyekbe való befektetéstől. Ezek felett kár dissertálni. Az idő meghozza a kényelmet; ha bekövetkezik valamikor a tőkében való bőség ideje, beruházások is lesznek. Mindezek lassu fejlődés eredményei. Van azonban egy olyan sarkalatos hiba is, amelyet ki lehetne köszörülni egy kis józan spekulációval és körültekintéssel. Magyarország a legdrágább hely a külföldieknek. Valóságos nyuzás folyik mindenfelé. A vendéget csak a meggazdagodás eszközének tekintik s hallatlan díjakat szednek el tőlük. Schweiz, Helgoland, Olaszország olesó helyek hozzánk képest. Ott már sokkal reálisabbak az üzletemberek, nem spekulálnak a gyors meggazdagodásra, megelégszenek a szerényebb és ezért állandó haszonnal. Ez az oka részben annak, hogy nem csak az

kiterjesztett kezét kereszthe tette mellén, megjött az arany-szegésű kártya. Bozóth csak másnap bontotta föl a borítékot választott reá, s elküldte az édes anyja gyászjelentését.

S temetés után mindent eladott. Aztán feljött a fővárosba vigasztalást keresni. A mámorban nem találta meg, tudományos munkára képtelennek érezte magát. Így esett aztán, hogy egy jóbarátja tanácsára, elfogyott akkor már kis öröksége is — beállott a miniszterium irattárába. Várta a feledést a számok egyhangu végtelenségébe temetkezve s e közben esőndesen ráalkonyodott.

Megjött a jubileum napja . . . Huszonöt év! Mindenki örömet akart neki szerezni, s ime föl-szakadtak a régi sebek. Elmélázva ballagott hazafelé az utcán, s mialatt szívébe sötét fölleg szállott, elborult odafönn az ég is. Hirtelen nagyot dördült és sűrű zápor szakadt a fekete föllegekből. Bozóth vizesen menekült be egy fényes palota kapuja alá. Ott már állottak néhányan. Eleinte nem ügyelt rájuk, de egy női hang csengésére fölkapta a fejét. Nagyon dobant a szíve: ott állott előtte a tanácsosék leánya üdén, fiatalom, mintha csak tegnap váltak volna el a Balaton partján.

A míg a leányt látta azt is hitte . . . huszonöt

idegeneket nem tudjuk ide csalogatni, hanem még a magyar ember is külföldre viszi megtakarított pénzét. Az élvezni vágyó ember önző; nem elmélkedik afelett, hogy amennyivel a külföldet gazdagítja, hazáját annyival szegényebbé teszi; hanem azt keresi, hol adnak neki nagyobb kényelmet kevesebb pénzéért.

A külföldre járó magyar azonban még avval sem elégszik meg, hogy a pénzét künn költse el. Rendszerint szükségének látja megindokolni azt is, hogy miért szereti annyira az idegent és leszólja a magyar furdóhelyeket tehetsége szerint, nem gondolván meg, hogy amit mi itthon egymásnak szemrehányásként elmondunk, az csak javíthat, amit külföldön szórunk világgá, az csak árthat önmagunknak.

Középeurópa minden jelentékenyebb helyén akadnak magyar turisták, üdülők s a magyar ember könnyen ismerkedik. Mekkora reklámot lehetne ezen uton is csinálnunk. De — mondhatom alig van rá eset, hogy a magyar ember, aki itthon veri a mellét s nacionális büszkeséget emleget, idegeneknek olyan rajongó szeretettel beszéljen hazájáról és ennek szépségeiről, mint idehaza. Nem akarja talán diesérni a magáét, vagy úgy van meggyőződve, hogy a mi országunk nem érdemli meg a turisták fáradtságát s az üdülésre vágyók pénzét?

Pedig jó lesz minden cselekedetünkben meg-szivlelni azt a gazdasági igazságot, hogy amely ország elzárkózik a külföldtől, amely ország tisztán a saját erőiből táplálkozik, annak emelkedése, gazdasági fejlődése már eleve ki van zárva. Külső jövedelem hoz erőt a kiapadt gazdasági forrásokba, ez hoz lüktető életet a fejlődés kiszáradt ereibe. Amely országnak bevételi forrásai el vannak zárva, az előbb utóbb gazdasági válság elé kerül.

Az idegenforgalom fontos bevételi forrássá válhat, haddjon tehát oda minden magyar ember, akár közvetlenül érdekelt akár nem, hogy a külföld is tudomást szerezzen arról, hogy nem az osztrák határnál végződik a nyugat.

Adórendezés.

(Fig.) E hó közepén kezdi meg munkáját az a bizottság, a mely a 44093/902. sz. pénzügy-miniszteri rendelet értelmében hivatva lesz a felszaporodott egyenes adó és hadmentességi díj hátralékot rendezni. A rendezés kétféleképpen történik. Vagy maga a bizottság jár el a rendezés dolgában, vagy — a mennyiben a bizottság ilyenmü jelentést tesz — egy kiküldött fogalmazói tag. A magános felek adóját a bizottság rendezi, a jogi személyekét az igazgatóság, míg a volt urbéres községeket a miniszterium fenntartotta magának.

Mint a miniszteri rendelet nyíltan megmondja, az adóhátralékok rendezésének legfőbb célja a

évről egy perc alatt megfeledezett egy percre. Csak ennyi ideig nézhetette a leányt. Akkor elegáns fogat állott meg a kapu előtt. A leány felkiáltott:

— Itt a mama! és sietett föl-szálni kíséreléssel, egy öreg ural együtt. Bozóth csak bámult a robogó fogat után. Azután fölzaklatott szívvvel ment haza. Éjjel nem tudott aludni. Kinozta a gondolat, a vágy, hogy még egyszer lássa a leányt, hogy a szemébe nézve még egyszer feledje a letűnt huszonöt évet.

Erre gondolt, erre vágyott másnap reggel az irattár néma esőndjében is. A nyitott ablakon keresztül hűvös októberi szellő csapta meg lázas homlokát. Fölkelt, hogy betegye az ablakot. A mig kinézett, a szeme megakad az utszéli akácok lombtalan ágain, melyekről egyre szórta az el-sárgult száraz levelet a szellő. Az öreg irattáros szeméből egy könnyesepp gördült alá, s miközben betette az ablakot, búsan susogta maga elé:

Késő ősz . . . lehullott a fának virága . . . levele . . .

Nemeskéri Kiss József.

földadó kivétést helyes alapokra fektetni. A tapasztalat ugyanis azt igazolja, hogy az adószaporodás egyik fő oka az volt, hogy a földbirtokos személyében történt változást a kataszterben nem vezették keresztül. Ennek természetesen folyománya azután, hogy a földadó összes pótlékaival egyetemben nem a földet tényleg használó tulajdonosra van sok esetben kivetve, hanem az adót a birtokelőd nevén kezelték tovább és így a birtokelőd, ki a földet tényleg használja, a fizetés alól kibújik.

Az első teendője tehát a bizottságnak megvizsgálni a kataszteri birtokívekben a birtokos személyében történt változások keresztülvitelét s a mennyiben a változás keresztülvezetve nincs, a szerződés bekívánásával, esetleg szóbeli tárgyalás megtartásával a tényleges állapot tisztába hozza és az adókivetést rendezi. Ez az eljárás minden egyes esetben keresztülvezetendő, akár van a félnek hátraléka, akár nincs.

Nagyon fontos rendelkezése a rendeletnek az, a melylyel a közös birtokosok adója tárgyában intézkedik. Sokszor megtörténik ugyanis nálunk az, hogy a hagyatéki évtizedekig nincs letárgyalva, a birtokon azonban a testvérek már megosztózkodtak, azt osztályuk értelmében használják, mivel azonban az osztály legtöbbször szóbeli, a kataszteri ívekben az adó a testvéreket egyenlő arányban terheli, holott egyik-másik testvér nagyrészt pénzzel vagy más értéktárggyal, marhával nyert kielégítést. Az új rendezéssel a hagyatéki terhelő állami adók az örökösök között birtokrészeik arányában osztandók fel. Az a közös vagyon azonban, a mely telekkönyvileg el van ugyan különítve, azonban a tulajdonosok által osztatlan állapotban használtatik, világos, hogy a földadó kataszterben felosztás alá nem kerül.

A rendezésre kijelölt községekben a bizottság köteles felvenni minden panaszt, a mely adóügyre vonatkozik. Azonkívül a központba beérkezett kérvényeket is kiadja az igazgatóság a bizottságnak, a mely azután helyszínen megállapítja a kérelmező jogát, panaszának alaposágát és vagy a helyszínen eldönti az ügyet, úgy, hogy végzést hoz, a mely a félnek írásban azonnal kézbesítendő, vagy a mennyiben az ügy nem tartozik hatáskörébe, a tényállást kideríti s az iratokat az igazgatósághoz felterjeszti.

Nagy és fontos funkciót végez tehát a bizottság. Valódi hatalommal van felruházva, a pénzügyigazgatóság nevében és pecsétjével intézkedik, végzéseit vagyoniilag és erkölcsileg felelős, végzéseit a maga nevében hozza s ellene felelősség éppén úgy, mint a pénzügyigazgatóság végzéseit ellen a közigazgatási bizottsághoz terjesztendő elő.

Tudás, pártatlanság kell, hogy vezesse a bizottság elnökét, mert nemcsak az állam érdekét kell szem előtt tartania, hanem az adózókét is, mert bizony az adóügy, kivált megyénk egyes részeiben, annyira rendezetlen, hogy az előbb utóbb a földműves osztály válságát idézné elő.

Nem mondjuk azt, hogy ennek oka kizárólag a községi adminisztráció rossz voltában, a közegek hanyagságában rejlik, legfőbb oka talán maga az adózó fél hanyagsága, sokszor rossz indulata és legtöbbször a félnek az az igyekezete, hogy a közteher alól kibújék.

Pedig ennek a rosszakarathoz legtöbbször a nép issza meg a levét. Az adónak a jövedelmek szerinti arányos felosztása csak annak a honpolgári kötelességnek lelkiismeretes teljesítésével történhetik meg, hogy minden jövedelmünket bevalljuk őszintén, férfiasan. Ez az ideális kor azonban nagyon messze van. Vagy talán nálunk sohasem fog elkövetkezni, mert a magyarnak hagyományos virtusa volt mindig, hogy adójával valakit becsapjon, hogy adóalapját eltitkolja.

Sikerül is ez legtöbbször a személyi kereseteknél, az üzletek és vállalatok adóalapjánál, de nem a földnél, a melyet sem eldugni, sem jövedelmét eltagadni nem lehet és a mely ennél fogva feltétlenül meg lesz adóztatva, de hogy ki viseli a terhet, igazságos-e vagy nem, igen sokszor a fél rosszakaratótól függ.

Ennek az állapotnak rendezése és az a főcél, hogy a megállapított hátralékok kedvezőbb gazdasági viszonyok mellett rövidebb idő alatt, de lehetőleg néhány év múltán beszédhetők legyenek. Tehát nemcsak az adózók érdeke, hanem az államkincstár érdeke is, hogy a kisebb existenciák vagyonát a rendezés és behajtás fel ne emésztsze, nehogy ezek a szolgáltatási képességü-

ket meghaladó teher alatt, ha nem is azonnal, de kétségtelenül koldusbotra jussanak.

Az állam érdeke nem lehet az, hogy proletárokat csináljon. Az igazságos és méltányos teherelosztás emeli az adózó képességet, emeli az akaratot és az adóbevallás tekintetében becsületességre szoktatja a népet.

Ha népünk látja azt, hogy a most lefolytatandó rendezés alkalmával az igazságosság, méltányosság elvei törhetetlenül keresztül vitetnek, ha látja azt, hogy az igazság mérlege egyformán van megterhelve, visszatér bizalma az adórendezés körül és siet önként olyan adatokat szolgáltatni, a melyek a bizottság munkáját nagyon megkönnyítik.

A bizottság feladata a jegyzők könyvelésének ellenőrzése is. Ha a bizottság a főkönyvben hiányt észlel, azt 200 koronáig saját hatáskörében rendezheti akként, hogy a hiányzó összeget a jövő évre átviszi. Ha pedig bűnös hanyagságot, vagy bűnös akaratot észlel, azonnal jelentést tesz. A további eljárás, illetőleg a fegyelmi eljárás megindítása iránti intézkedés a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Megjegyezzük, hogy a bizottságnak nemcsak előírni van joga adót, hanem leírásba hozni is, úgy, hogy intézkedései feltétlenül kell, hogy a nép javára vezessenek.

Nem lehet tehát eléggé hangoztatnunk azt a fontos és nagy szociális feladatot, a mely kell, hogy a bizottság minden tagját, de főként a vezetőt áthassa. Az emberszeretnek minden phasisát végig kell járniok, szenvedélyeiket, emberi rossz szokásaikat eltitkolniok, ha eredményt akarnak elérni.

Mert felfurángos a mi népünk. A vádaskodásra nagy hajlandósága van. S ha valahol csak a kegy látszatát veszi észre, ott hamarosan élénk fantáziájával korruptiót lát, azt hirdeti s sok hónapok fáradságát veszélyezteti, az eredményt lehetlenné teszi.

A bizottság egy elnökből, egy számvevőségi és kataszteri tisztviselőből és egy díjnokból áll.

A pénzügyigazgatóság nevében egyedül a bizottság vezetője saját felelősségére jár el. A vezető rendeleteket adhat a község előjáróságának, adóhivataloknak, megkereséseket intéz a főbírákhoz, a pénzügyigazgatósághoz, szóval képviseli a bizottságot. Köteles értesíteni a főbírákat előre, hogy hol és mikor kezd meg működését. A főbíró tartozik intézkedni, hogy az előjáróság a bizottság rendelkezése alatt álljon, hogy a bizottság működését fennakadás nélkül folytathassa.

Hir szerint a működés hosszabb időt fog igénybe venni. Ha alapos munkát akarnak végezni, bizony kell egy-két év, mire munkájukkal elkészülhetnek.

Az első körjegyzőség Gulács lesz, ahol működésüket megkezdik, azután mennek körülra a Balaton partról észak-nyugoti irányban és jönnek mifelénk. Hisszük, hogy a nép hamar be fogja látni működésük áldásos voltát és bizalommal járul adóügyével eléjük.

A bizottság tagjai Legény Károly s. titkár mint vezető, Szabó János számtiszt, Nagy György kataszteri tiszt s egy díjnok.

Iskolai értesítők.

Befejeződött az iskolák éve s a vármegye egyes tanintézetei terjedelmes füzetekben számolnak be működésükről. Az értesítők vármegyénk kulturális életére vonatkozólag sok tanulságos adatot tartalmaznak, amelyeket az alábbiakban közlünk.

A zalaezerszegi m. kir. állami főgimnázium értesítőjét Kunfalvi Rezső tanárnak az amerikai Egyesült-Államok középiskolai oktatásáról írt ismertetése vezeti be. A szerző felsőbb tanulmányait Amerikában végezte s ott éveket töltött; a viszonyokat tapasztalásból ismeri. Az ismertetés nagyon sok érdekes és értékes adatot tartalmaz nemcsak a pedagógusok, hanem a szülők részére is.

Az intézetben tanított 15 tanár, 4 hitoktató, 1 tornatanító, 1 énektanító.

A múlt évben feldolgozott tananyag ismertetése után felsorolja az értesítő az 1902/1903. tanévben használt tan- és segédkönyveket; azután a tanári könyvtár és szertárak állásáról ad számot.

A főgimnáziumba felvételt összesen 292 tanuló, akik közül évközben kimaradt 5, vizsgálatlan maradt 3.

A tanulók közül 163 zalaezerszegi, 90 zalamegyei, a többi vidéki.

Az intézet kebelében van szavaló-kör és segítő egyesület. A szavaló-körben az ifjak prózai dolgozatokat és költeményeket csináltak s a szabad előadást gyakorolták.

A segítő egyesület főként tankönyvekkel segítette a szegény tanulókat, néhány esetben megfizette egyes tanulók tandíját és néhányan a tornaversenyre is a segítő egyesület támogatásával utaztak.

Az egyesület bevétele volt 1150 korona 14 fillér, kiadása 816 korona 32 fillér, tiszta jövedelem 333 korona 82 fillér. Az összes pénzkészlet 3332 korona 02 fillér. A könyvtár 1405 drb könyvből áll.

Felemlítjük még, hogy a 284 tanuló közül 19 minden tárgyból jeles, 44 minden tárgyból legalább jó és 145 elégséges bizonyítványt kapott. Egy tárgyból 37, két tárgyból 16 és több tárgyból 23 bukott meg.

A zalaezerszegi. m. kir. állami felső kereskedelmi iskola tizenhétéves értesítőjét Schmidt József tanárnak a tejjgazdaság termékeiről írt tanulmányos értekezése vezeti be, amely a tej és tejtermékek vegyi összetételét, kezelését, ezek közgazdasági fontosságát tárgyalja tudományos közszükséggel, de népszerű modorban. Ezután következik az iskola beszámolója a múlt évről, a tanterv, a tanári testület.

Az intézetben tanított öt r., 2 óraadó tanár és öt hitoktató.

A statisztikai táblázatok szerint az intézetbe beiratkozott 123, ebből évközben kimaradt 4, meghalt 2. Az alsó osztályban 46, a középsőben 35, a felsőben 42 tanuló volt. Ezek közül 16 helybeli, a többi vidéki; az alsó osztályban 25, a középsőben 22, a felsőben 37 tett osztályvizsgálatot; 25-öt javító vizsgára, 6-ot osztályismétlésre utasítottak; 2 vizsgálatlanul maradt.

Érettségi vizsgálatra jelentkezett 37 növendék, akik közül 30 a vizsgát letette.

Az intézet segítő egyesülete a múlt tanévben 36 tanuló látott el tankönyvekkel. Az egyesület vagyona 3004 korona 50 fillér.

A Kisfaludy önképzőkör több szavaló- és felolvasó ülést tartott. Megünnepelte Kossuth Lajos születése napját; Erzsébet királyné halálának évfordulóját, március 15-ikét. A könyvtár jelentékenyen szaporodott. A kör vagyona 216 korona 62 fillér.

A zalaezerszegi m. kir. állami polgári leányiskola tizenötödik értesítőjét az 1902/1903. évi igazgatói jelentése vezeti be, ezután felsorolja az iskolai hatóság s a tantestület tagjainak névsorát. Az intézetben tanított 8 tanár és 2 hitoktató.

A négy osztályba felvételt 176 növendék és pedig az elsőbe 53, a másodikban 52, a harmadikba 35, a negyedikbe 36. Ezek közül 100 helybeli, 30 megyebeli, 28 vidéki.

A segítő egyesület 58 növendéknek könyvet és 14-nek rajzeszközöket juttatott. Az egyesület vagyona 1113 korona 27 fillér.

Az értesítő jelzi, hogy a jövő tanévben a polg. leányiskolában női kereskedelmi tanfolyamot terveznek, amely természetesen csak abban az esetben lesz megnyitható, ha kellő számú növendék jelentkezik. A tanfolyam 10 hónapig tart; tandíj havonként 10 korona. A tanfolyamra a polgári vagy felső leányiskola négy osztályát elvégzett növendékek vétetnek fel.

A zalaezerszegi m. kir. állami elemi népiskola értesítőjéhez Novák Mihály tanító »Miben és hogyan támogassa a család az iskolát?« cím alatt a szülőknek írt jó tanácsokat az apró iskolás gyermekek nevelésére vonatkozólag. A magunk részéről is szívesen hozzáteszük a kis értekezés élére írt felhívást: »Olvassa el minden apa.«

Ezután beszámol az értesítő a tanév eseményeiről; felsorolja az iskolai hatóságokat s a tanító testületet. A mindennapi iskolában tanított 11 tanító és 7 tanítónő, 8 hitoktató. 2 egyházi énektanító; a gazdasági ismétlő fiú iskolában 8, a leányiskolában 7 tanító illetve tanítónő.

Zalaezerszegen elemi iskolába járt összesen 1131 tanuló és pedig 560 fiú, 571 leány. Ezek közül 1068 helybeli, 27 kaszaházi, 36 vidéki.

Hírek.

Járásbíró kinevezése. Ó felsége a király Drahanovszky Géza aranyosmaróti ügyészségi alügyészt a perlaki járásbíróvához járásbíróvá nevezte ki.

A városi képviselőtestület június 30-án Várbídy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Hartl István városi szállásmesternek és Kánya Gyula városi végrehajtónak állásukról való lemondását a képviselőtestület elfogadta. — A vadászterület bérbeadása tárgyában Krosetz István bérlővel hat évre évi 334 K bér mellett kötött szerződést a képviselőtestület jóváhagyta. — Zsilinszky Sándor jánka-hegyi birtokosnak Jánya-hegyközség 1903. évi költségvetéséről való lemondását a képviselőtestület elutasította s nevezett hegyközség 1903. évi költségvetését jóváhagyta; felebbezőnek azt a kérelmét, hogy a rövid Jánya szőlőbirtokosai külön hegyközséget képezhesse, a képviselőtestület nem vehette figyelembe. Két kisebb ingatlan eladása tárgyában — a megfelelő törvényes szám nem lévén jelen — a képviselőtestület nem határozott, hanem ebből a célból 30 nap múlva új közgyűlést tart.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Plich Ernőt, a nagykanizsai kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt, a nagykanizsai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

Eljegyzések. Dr. Skublies Ödön Zalavármegye tb. szolgabírája ma tartja eljegyzését Hány Lenke urleánnyal, dr. Hány István megyei tisztii főorvos szép leányával. — Kelemen Salamon m. á. v. mérnök Orsováról eljegyezte Rechnitzer Ilonka kisasszonyt. Rechnitzer Miksa zalaegerszegi tekintélyes kereskedő és földbirtokos bájos leányát.

A veszprémi egyházmegyében a megyés püspök az egyházmegyei anyakönyvek főfelügyelőjévé Peller Pál veszprémi székesegyházi kanoonokot nevezte ki. — *Czigány* Károly kaposvári segédlelkész veszprémi székesegyházi karkáplánnak kinevezetett; *Nagy* Virgil Somlyóvási helyről Kaposvárra, *Frey* Géza Petendről Városlődre, *Wachtler* János Csótról Pápateszére, *Rasetics* Ráfél nagykanizsai hitoktató Noszlopra, *Hankó* András nagykanizsai hitoktató Petendre küldettek segédlelkézi minőségben.

Zászlószentelési ünnepély Zalaegerszegen. A zalaegerszegi „Katholikus Legény Egylet” folyó évi augusztus hó 15-én tartja zászlószentelési ünnepélyét. — A kiküldött választmány a zászlószentelési ünnepély módozatainak megállapításán már hetek óta működik. Az ünnepély impozánsnak ígérkezik. A zászlóanyai tisztet Csertán Károlyné urasszony Zalavármegye alispánjának neje vállalta el. A módozatok megállapítására kiküldött bizottság, melynek élén Vörös György volt vármegyei pénztárnok egyleti titkár áll, — mindent elkövet, hogy az ünnepély szép és méltóságos legyen.

Deák Ferenc emléktábla. A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör Teles Ede budapesti szobrász-művészt bizta meg a Deák Ferenc emléktábla elkészítésével. Az emléktáblát a nagy hazafi születése századik évfordulóján, vagyis f. évi október hó 17-én helyezik el méltó ünnepességgel a gymnasium Teleky-utcai oldalán ideiglenesen; később az új gymnasiumi épületen nyer elhelyezést.

Keszthelyi képviselőtestületének ülésén a városi előjárásnak a község határában gyakorolható vadászati jog bérbeadására vonatkozó intézkedését tudomásul vették. — Az iskolaszék indokolt javaslata alapján a képviselőtestület előterjesztést tesz a közigazgatási bizottsághoz az iránt, hogy az ismétlődő iskola felállításának kötelezettsége alól a várost mentse fel. — Az előjárás javaslatahoz képest a képviselőtestület úgy a közigazgatási, mint az adóügyi jegyző fizetését 1400—1400 K-ban állapította meg; az első évi 400, az utóbbi évi 300 K lakbért kap. Az ovoda és tanköteles gyermekek összeírására vállalkozott két községi elemi iskolai tanítónak évi 60 K tisztelet díjat szavazott meg a képviselőtestület.

A buza, rozs, árpa és zab várható termésének kimutatása június 20-án vármegyénkben a földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos adatok alapján: *buza* a 6.46 q = 598.600 q; *rozs* a 5.69 q = 481.000 q; *árpa* a 6.46 q = 224.800 q; *zab* a 6.10 q = 138.000 q.

Az iskolai év új beosztása. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az állami középiskolákban beszüntette az iskolai évek három időszakra, ugynevezett évharmadokra való beosztását és helyébe a legközelebbi 1903/4-ik iskolai évtől kezdve a féléves rendszert léptette életbe.

A gubágyár titkaiból. Ilyen címen egy támadó nyilttéri közlemény jelent meg a „Magyar Paizs” ez évi február 26-iki számában, amelyben *Igricz* (Iricz) Lajos a helybeli magpergető-gyár elbocsátott alkalmazottja, a legképtelenebb vádakkal lépett fel Faragó Béla, nevezett gyár tulajdonosa ellen. Faragó Béla ebből kifolyólag rágalmazás, becsületsértés és zsarolás miatt bünvádi feljelentést tett Iricz Lajos ellen. Ez taz ügyet jul. 2-án tárgyalta a helybeli kir. törvényszék Szirmay kir. törvényszéki bíró elnöke alatt s dr. Rézler kir. alügyész vád- s Iricz védbeszédének meghallgatása után aképen intézkedett, hogy a rágalmazás és becsületsértés ügyében a bizonyítás kiegészítését rendelte el, a zsarolást illetőleg pedig, mint a melyre nézve a bizonyítás befejeztetett, ítéletet hozott. E szerint a kir. törvényszék *Iricz* Lajost *zsarolás* vetségében *bűnösnek* mondotta ki és behajthatlanság esetén *10 napi fogságbüntetésre átváltotatandó 200 korona* pénzbüntetésre ítélte. A kir. ügyész a 92. §. alkalmazása miatt, Iricz az ítélet ellen fellebbezett.

Tanítói korpótlékok államsegélyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletileg felhívta a különböző felekezeti iskolaszékeket, hogy a tanítók és tanítónők ötödéves korpótlékaiknak államsegélylyel leendő fedezése iránt kérvényüket, amennyiben az ötödév lejárt, f. évi július hó 31-ig a vármegyei közigazgatási bizottság útján a miniszteriumhoz felterjeszszék.

Pályázat. A »Magyar Földhitelintézet« a hazai gyümölcsfatermesztésnek a községi faiskolák útján való előmozdítása céljából újból 21 darab jutalom díjat szavazott meg; és pedig egy 600 koronásat, két 400 koronásat és 18 darab 200 koronásat. Pályázhatnak olyan tanítók, és lelkészek, a kik faiskola kezelésén kívül a népiszkolákban a gyümölcsfatermesztést hivatásszerűen tanítják s tanításuk eredményeként a községben és vidéken, a nemes gyümölcstermelés terén látható siker éretett el. Kérvények az illetékes kir. tanfelügyelőhöz adandók be.

Rákóczy ereklye kiállítás. Kassán rendkívül érdekes, történelmünk egy dicső korának ereklyéiből álló kiállítást rendeznek, amely július 26-án nyílik meg és szeptember 20-ig tart. A kiállítást rendező bizottság 30%-al mérsékelt áru menettérti vasuti jegyeket eszközöl ki mindazoknak, akik 1 K 10 f beküldése mellett eziránt hozzá fordulnak, valamint egyesek és kiránduló társaságok elszállásolásáról is díjmentesen gondoskodik.

A medve tragédiája. Nagy riadalmat okozott e hó 1-én Alibánfa községben egy medvebocs. Megunva a szomorú fogságot, vagy két héttel ezelőtt meglépett a „Grand Circus Skri-ván”-ból, a hol egy fél év óta mókáival annyi elismerést, annyi tapsot aratott. A mikor szegény, elgémberedett pára feltűnt a falu határán kaszával, vasvillával, fejszével felszerelt tömeg eredt nyomába. A hajszá következtében a falu felé vette útját, de itt már a „pocakos Dávid” épületfája tetején meghuzódva várta Luiszer Ernő, Alibánfa híres vadásza, egy lancasterrel és egy vasvillával fölfegyverezetten. Alig ért az első házhoz, — eldördült a puska, és szegény mackó egy utolsó ordított. Nagy szakértelemmel boncolta fel a község érdemes kanásza, és fontoskodó ábrázattal constátálta a jelenlevő halottkémmelet egyetértve, hogy legkésőbb a falu tulsó végén ugyanis elpusztult volna — „aggkori végkimerülésben”.

Falb kalendáriuma. A híres időjós próféciái sokszor esütörtököt mondtak. Az idei jóslatai az elmúlt időre általában rosszul sikerültek s így alapos kilátásunk lehet arra, hogy a hátralévő hónapokra sem fognak beválni. A jóslat szerint július első hete hideg és esős, azután pedig az egész hónap száraz, de a vége felé viharok lesznek. Augusztusra meleg, derűs időt várhatunk; a hónap 24-ike első rendű kritikus nap. Szeptemberben egész hónapban át esni fog az eső és sok lesz a vihar.

Kegyetlen férj. Fáró Márton balatonyöröki lakos elválva élt a feleségétől. A házastársak ritkán találkoztak. A legutolsó találkozás mindkettőre nézve balul ütött ki. Fáró a keszthelyi uton találkozott az asszonnyal, aki gyalog ballagott hazafelé. A férj leugrott a kocsirol, a

földre teperte a megijedt asszonyt s körülbelül 200 lépésnyire lábainál fogva hurcolta a szekérrig. Azután összekötötte kezét, lábát, földobta a kocsiira, hozzászíjazta az oldalhoz s hazavitte Balatonyörökre. Otthon lehuzta a kocsirol, bevonszolta az istállóba, hozzáláncolta a jászolhoz s rettenetesen megverte. Az asszony az ütle-geléstől úgy megbetegedett, hogy egész idegrendszere megbomlott s három hónapig feküdt. Fáró Mártont ezért a kegyetlenségért a nagykanizsai törvényszék két és fél évi fegyházra ítélte.

Uj tanítók. A esáktornyai állami tanítóképző intézetben megtartott tanképesítői vizsgálat alkalmával 16 új tanító kapott oklevelet. Ezek közül 4 német és 4 horvát tannyelvű iskolákra is képesítettet.

A három új csendőrkerület. Az 1903. évi VII. törvényeikk intézkedik a 3 új csendőrkerület feállításáról, melyek közül az egyiknek parancsnoksága Szombathelyen, a másiké Debreczenben, a harmadiké pedig Nagyszébenben székelne. E három közül a legutóbbi most július hó 1-én kezdte meg működését s valószínű, hogy ezt még ebben az évben követi a másik kettő is. A nagyszébeni csendőrkerület parancsnokává dombrádi Nagy Gyula esendőralezredes neveztetett ki, aki az előbbi években Zalaegerszegen mint szárnyparancsnok működött. Az új kerületi parancsnokság működési köre: Brassó, Háromszék, Szeben, Fogaras, Hunyad és Krassószörény vármegyék területére terjed ki

Öngyilkosságok. Szauber Katalin orosztonyi eselédleány gyógyíthatatlan tüdőbajban szenvedett. Már több ízben volt a kórház lakója. A szegény leány végre megunta életét és Nagykanizsán zsebkendőjére felakasztotta magát. — Ugyancsak Nagykanizsán egy legény revolverrel vetett véget az életének. Ujvári Boldizsár házi szolga évek óta szerelmes volt egy leányba, akit azonban még nevérol sem ismert. A leány mást szeretett s mikor ezt a legény észrevette, elhatározta, hogy megvált az élettől.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Lopás. Tóth János kocsirol, ki Fenyvesi Miksa kereskedőnél van szolgálatban, eddig ismeretlen tettes 50 K értékű ruhaneműt lopott el. A nyomozás folyamatban van s eddig a lopással egy 40 év körüli alacsony termetű tellett haju és arcu „Pál” keresztnevű marha-hajósár gyanúsítható, kinek kinyomozása és elfogatása végett a rendőrkapitányság a környékbeli nyomozó hatóságokat is megkereste.

Sertésszállítási korlátozás. A sertésvésznek Ausztriába történő behurcolása miatt sertéseknek vármegyénk területéről Ausztriába bevitelle tilos. Hogy mily kiszámíthatatlan kárral jár ez gazdaközönségünkre nézve, az elképzelhető; azért törekednünk kell, hogy a sertésvészt, ha csak lehet, megszüntessük.

Eladó állatok. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetnél 20—24 db 2½ éves merino preooco mustra anyabirka azonnal eladó.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra fölhajtottak 180 darab szarvasmarhát és eladtak belőlük 107 darabot. A városban még mindig uralgó sertésvész miatt a sertésvásárok be vannak tiltva.

Július havi aranyárkeletpótlék. A vámmilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál az aranyárkeletpótlékot f. évi július hóra 19½%-ban állapították meg.

Vetőmagvak ára *Mauthner* Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *lóhere* 70—75 K; *lucerna* 55—60 K; *muhar* 8 K.

Pályázat posta- és távirtda gyakornokjelölti állásokra.

A kereskedelemügyi miniszterium a m. kir. posta- távirtda és ávbeszélőnél betöltendő 108. gyakornokjelölti állásra pályázatot hirdet.

Ezen állásokra az 1883. évi I. törvényeikk 14-ik §-a értelmében azok pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek,

18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok.

Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen előéletüket, közhatósági, orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta- és távirda szolgálatra testi-leg alkalmas voltukat igazolni tartoznak.

Azok, kik a középiskolákat az 1902/3-ik tanévet megelőzőleg végezték, kötelesek hiteles módon azt is kimutatni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatoskodtak.

A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és távirda igazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettőt.

A sajtákezüleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal fölszerelt kérvények, a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk, közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármester útján *folyó évi július hó 31-ig*, aszerint, ahol alkalmaztatást óhajtának nyerni, — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonvi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta- és távirda igazgatóságokhoz nyújtandók be.

Az említett határidőn túl érkező folyamodványok csak az esetben fogadtatnak el, ha a kitűzött határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek. A pályázók közül kiválasztottak az illető posta- és távirda igazgatóság felhívására, az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután felfogadásuk iránt határoz.

A felfogadott posta- és távirda gyakornok jelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek, két (2) K napidíjban részesülnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba:

1.) Állásukat az illetékes posta- és távirda igazgatóság felhívására f. évi szeptember hó 1-én, vagy ha az igazgatóság másképp rendelkezék, ehhez képest elfoglalni tartoznak.

2.) Kötelesek a posta- és távirda igazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alatt állanak, a posta- és távirda kezelését gyakorlatilag elsajátítani, s ott rendes szolgálatot teljesíteni.

3.) 1904. évi szeptember hó 1-re saját költségükön Budapestre, illetve Zágrábba helyeztetnek át a posta- és távirda tisztképző tanfolyam hallgatására.

4.) A posta- és távirda tisztképző tanfolyam tartama alatt, mint annak rendes hallgatói, a tanfolyami szabályzatnak minden tekintetben alávetik magukat s a beiktatási és tandíjakat, ha csak ezek alól föl nem mentetnek, — fizetni kötelesek.

5.) Napidíjaik élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő tartama alatt is megmaradnak; de ennek fejében a tanfolyam székhelyén levő posta- és távirdaigazgatóság rendelkezése szerint szabad idejükben gyakorlati szolgálatot teljesíteni tartoznak.

6.) A kik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, vagy akiknek magaviselete, avagy megbízhatósága kifogás alá esik, valamint azok is, akik a posta- távirda és távbeszélő szolgálatra más okok miatt alkalmatlanoknak találtnak: a szolgálat, illetve ezen próbaképeni alkalmaztatás alól minden további igény nélkül, egyszerűen fölmentetnek.

7.) Azok viszont, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen beválnak, a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése s a posta- és távirdatiszti alapvizsga sikeres letétele után, posta- és távirda gyakornokokká neveztetnek ki, az 1893. évi IV. törvényeikk 11-ik §-ában megállapított segélydíjjal, azaz ha felsőbb tarintézetet végeztek, évi 1000 K, különben pedig évi 800 K segélydíjjal; a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével pedig minősültséget szereznek posta- és távirda tisztviselői állásokra.

Irodalom.

Olthatatlan szomjuság. Zboray Aladár ily című regénye csak a minap jelent meg a könyvpiacon, ahol érthető feltűnést keltett. A magyar regényirodalom az utolsó évtizedekben rohamos léptekben halad lefelé. Jeleseink egyike-másika is alig tudja a degenerálódás e rendes és természetes menetét feltartóztatni, hisz a magyar olvasó-

közönség — hivatott támogatója — is megvonta tőlük pártfogását. Nem támogatja írónkat se anyagilag, se erkölcsileg. Olvassa ezek helyett a német, francia, angol, orosz s tudja Isten miféle nemzetségbeli írók — akár a legrosszabb — fordításait is s amilyen hazafias érzésű lelkületileg, olyan cosmopolita olvasmányában. A világirodalom jeleseinek ismerete a műveltséghez tartozik, de első a haza. Nálunk ez fordítva van. Első a külföld s ha idő jut, következik a magyar. A míg ez az anomália meg nem szűnik, a hazai regényirodalom újabb fellendülését hiába is várjuk. Ha észretér a magyar olvasó-közönség, akkor majd akad jó író s akad kiadó is. Addig nem.

Zboray Aladár már több ízben megmutatta, hogy oszlopos tagja regény- és novella irodalmunknak. Olthatatlan szomjusága csak megerősíti ebbeli véleményünket, sőt kiforrott tehetségét félreismerhetlenül dokumentálja. Már maga a regény tárgya, amely a mindennapi chablontól teljesen eltérő vonatkozásaiban mindvégig leköti az olvasó figyelmét, sőt fokozza azt, különös méltánylást érdemel. A helyzetek változatossága, a természeti képek Erdély egyik legszebb vidékéről s az a mód, ahogyan az illusztris szerző ezeket szavakba önti, önkéntelenül is, minden oldalán, az elismerés spontán megnyilatkozására készítetnek.

Az a Batlaváry, aki számos ősével egyetemben egy régi családi átok súlya alatt görnyed, hiába erőlködik, hogy lerázza magáról a nyavalyát, hiába szakít ősai összes hagyományával, a végzet hatalma leveri lábairól. S azt az ideális lelket, aki szívének összes vágyaival csüng a déleeg földesúron, szintén utoléri a kérérlhetetlen sors s inkább örökre eltemeti magát egy feneketlen mélységű sóstárnába, csak a végzet babonás hatalmával ne kelljen neki szembeszállnia. Batlaváryt a tudat, hogy kedvese holttestét csak hónapok, évek mulva, vagy tán soha ez életben nem láthatja többé, lassanként az örület karjaiba kergeti. Ez Zboray regényének legművészibb része. A dúsgazdag nemes mozgósítja egész urodalmát, mérnököket hozat a világ minden részéről s úgy építeti betek, hónapok fáradságos munkájával az óriási hidat, amelyről a buvárok az előtt megközelíthetetlen tárnából a holttestet kihozzák. A hid építése óriási munka. Amit egyik nap építenek, a másik napon rombadól. A vezető mérnök napról-napra biztatja Batlaváryt, a már-már az örület karjaiba sülyedő, megismerhetlenségig megváltozott daliát, cselédsége híres orvosokkal próbál rajta segíteni. Minden hiába. Az egyik orvos morfiummal kezdi a curát. Ez méginkább növeli a rémképektől elárasztott ember kínjait. Tör, zúz, harap, vág s hatalmas szervezete mindig bírja; a morfiúm adagokat napról-napra növeli. Ereje folyton fogy; már nem bír a mérnökök nyakára járni, nem bírja jobbágyait korbaesolni, hogy siessenek a hid építésével. Az agónia tünetei mutatkoznak rajta. A cselédség papot hí, »Et benedicat te Deus pater . . .« hangzanak a lelkész szívhez szóló szavai. A jelenlevők imára kulcsolják kezüket. Az egykor hatalmas termet, most kiaszott esontváz Mara nevével utolsót lélegzik. »A várudvarba ekkor vonul be a szomorú menet. Az utolsó tárnában csakugyan megtalálták Mara holttestemét és hozzák be a kastélyba . . .« Ezzel zárul a mindvégig megkapó regény.

Zboray Aladárnak már számos sikere volt ezen a téren. A legutóbb »Sándor Fridolin főherceg-e részesült a közönség és a kritika osztatlan elismerésében. Ezt a regényét, amint az eddigi jelek mutatják, még nagyobb érdeklődéssel fogadták. Talán visszapártol még a magyar olvasó-közönség a magyar írókhoz. Ha Zboray-t olvassák, bizton hisszük.

Az »Olthatatlan szomjuság« füzve három, kötve öt koronáért kapható Budapesten a Magyarország kiadóhivatalánál, helyben Breisach Sámuel könyv-árusnál.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat 13-ik füzete közli: 1. Lengyel Miska „Hullámzik az öreg Duna“ magyar dalt. 2. Rosey György „Lány szerelem“ (Mädchenliebe) keringőt, 3. Blaskovich Sándor „Miről apám nagy búsan szólt“ (A rákosi szántó) dalt. 4. Halldan Kjerulf „Intermezzo“ zongora művet. Előfizethetni évnegyedre a „Zenélő Magyarország“ Klökner Ede zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 22/24. honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megszereshető.

Kurucvilág. Ezzel a címmel oszoros kötetecske jelent meg az Athenaeum kiadásában. *Thaly Kálmánnak*, a Kurucvilág nagynevű búvárának és legalaposabb ismerőjének verseit tartalmazza. A Rákóczi-szabadságharc kétszázados évfordulója alkalmából gyűjtötte össze régi költeményeiből. Szébb ajándékot valóban nem adhatott volna *Thaly* a nevezetes jubileumra. Mert ezek a versek minden történeti munkánál hívebben feltűntetik annak a hősi és regényes kornak érzés és gondolat-világát. Csudálatos, mennyire beleélte magát *Thaly* a kuruc költészet szellemébe és modorába. A költemények nagy részénél szinte hihetetlennek tetszik, hogy utáztatok. Nyelvben, hangulatban, a vers formája tekintetében teljesen az eredetinek hatását teszik. A csinos kötet ára mindössze 2 K. Megjegyzendő, hogy a költemény-kötetből befolyó összegek — a kiadói költségek levonásával — a Kassán felállítandó Rákóczi-szobor alapjának gyarapítására fognak fordítani. Mert ennek javára mondott le *Thaly* a maga írói tiszteletdíjáról és ennek javára ajánlotta föl a tiszta jövődelmet a kiadó Athenaeum is.

Közgazdaság.

Vessző- és fűrtérlelés.

Az utolsó évek szomorú tapasztalatai arra tanítják szőlőtermelőinket, hogy a szőlőmetszés-sel nem szabad sietni. A korán nyitott és azonnal megmetszett szőlőket az április elején bekövetkező meleg napok fakadásra indítják és mire megjönnek a késői fagyok a hó derekán, a termés egy nagy része oda vesz.

Azért újabban a jelszó: későn nyitni, későn metszeni. Csakhogy ennek is megvan a nagy hátránya. Először is, ha minden szőlőmunkához későn fogunk hozzá, úgy nagyon összegyülik májusban a dolog; a válogatás, a kapálás, a permetezés, a kötözés egyszerre válik szükségessé és nem lehet elegendő munkást kapni, főleg ha közben az eső is meg-meg akaszt a dologban. A másik, még nagyobb hátrány az, hogy a vessző és fűrt fejlődésében elmarad, nem bír idejében megérni, a gyümölcs ize, zamata kellően kifejlődni, mert kelleténél kevesebb vegetációsális idő és caloriamennyiség áll rendelkezésre.

Már pedig tudjuk, hogy a fejlődésükben visszamaradt fűrtöket ősszel nem lehet október derekán tul a tőkén hagyni, mert a hideg esők megrepesztik, megrothasztják őket és így a mennyiség mindig kevesebb lesz, a minőség pedig romlik. Ha pedig a hajtások maradnak vissza fejlődésükben, a rügyek nem képesek kellően megérni, s akkor a jövő évi termés van kockázatva úgy kvalitatív, mint kvantitatív szempontból. Azért, aki a késői metszés mellett tör lándzsát, az nyujtszon módot az érés előmozdítására is.

A jól és idejében elvégzett munka, a lelkiismeretesen teljesített rügyezés és válogatás, a gyakori kapálás, gondosan végzett kötözés, a kellő időben teljesített csonkázás, a helyesen eszközölt műtrágyázás, az észszerű korlátok közt keresztülvitt levelezés, esetleg gyűrűzés és ritkítás mind olyan miveletek, melyekkel a modern ismeretekkel bíró szőlőbirtokos termésének gyorsabb és tökéletesebb fejlődését előmozdíthatja.

Ezen miveletekhez tartozik a *kénporozás* is. Tudjuk, hogy kénporozni a szőlőt a lisztharmat ellen szokás és pedig előzetesen, mert sohasem vagyunk biztosak, hogy mikor lep meg az oidium-betegség. Minél korábban jelenik meg a baj és minél később veszik észre, annál nagyobb a kár, míg aki előzetes kénporozással védekezik, nyugodtan nézhet a baj elébe, ismételni a miveletet csak akkor kell, mikor a lisztharmat már a szomszédban pusztít. De azt is tapasztalták, hogy a gyakran porozott és főleg a kitünően tapadó *dr. Aschenbrandt rézkénporral* kezelt szőlők fűrtjei és hajtásai *hamarabb* és sokkal *tökéletesebben* érnek, mint a nem porozott szőlők tőkői. Vagyis a tőkék befujtatása rézkénporral még akkor is jól kifizeti magát, ha a lisztharmat abban az évben tényleg elkerülte a határt, mert hamarabb szüretelhetünk és vesszőink a jövő évi termés leraktározását a rügyekben még az őszi fagyok beköszöntése előtt elvégezhetik.

Nyers selyemhárskelme 9 frt. 90 kr.-tól 43 frt. 25 kr.-ig egy teljes ruhához való anyag. Bérmentve és már vámentesen házhoz küldve. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára Zürich.**

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.30	6.50
rozs		5.20	5.40
árpa		5.50	6.—
zab		5.40	6.—
lóher		—	—
tengeri		6.50	7.25
bükköny		6.—	—
fehértab		—	—
tarkabab		—	—
hajdina		—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékű Irmuskánk elhunyt alkalmából kifejezett őszinte részvétért hálás köszönetet mond

Zalaegerszeg, 1903. jun. 30.

KÁSZONYI MIHÁLY és neje.

1/4 liter bor Tempel vízzel
Kitűnő hatású ital!
A szív működését szabályozza és étvágyat csinál.
Rendeljen Ön mindenütt Rohitschi **Tempel-forrás vizet!**
Főraktár Magyarországra:
Hoffmann Józsefnél Budapest, Báthory-u. 8. sz.

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ
gyermekliszt.
Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegség számára
legjobb havi tejet tartalmaz.
Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Kísérlet végett fél adag ára 1 K.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Zalaegerszegen, Ujváros-utca 11. számú Schütz-féle házban

kocsigyártó és kárpitos

üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szak keretébe tartozó munkák teljesítését, u. m. **kocsifestést, kárpitozást** valamint **javitásokat** a legjutányosabb árak mellett.

E téren szerzett több évi tapasztalataimmal oda fogok törekedni, hogy belém helyezendő bizalmát minél inkább kiérdemeljem.

Magamat jóindulatu pártfogásába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Takács József

kocsigyártó és kárpitos.

Egy jó családból való fiu tanoncnak felvétetik.

ad. 3162/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Flórián Károly* rádi lakos végrehajtónak *Mohos Teréz* férj. *Völler Jánosné* rádi lakos végrehajtást szenvedő ellen 170 K tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a nagykapornaki 32. sz. tjkvben egyenlő arányban *Mohos Rozália*, *Mohos Mária*, *Mohos Teréz* férj. *Völler Jánosné*, *Mohos Juli* és *kiskoru Ekker Julianna* nevén álló ingatlanokból végrehajtást szenvedőt illető következő jutalékokra: † 635. hrsz. ingatlan 1/5 részére 143 korona, † 424. hrsz. ingatlan 1/5 részére 86 korona, † 787. hrsz. ingatlan 1/5 részére 94 korona; II. a rádi 1227. sz. tjkvben ifj. *Völler János* és neje *Mohos Terézia* nevén álló † 1534. hrsz. ingatlanból a végrehajtást szenvedőt illető felerészére 218 korona; III. a rádi 1233. sz. tjkvben a végrehajtást szenvedő nevén álló † 786. hrsz. ingatlanra 88 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi július 29-ik napja d. e. 10 órakor Nagykapornakon, ugyanazon nap d. u. 3 órakor pedig Rádón a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 14 K 30 f, 8 K 60 f, 9 K 40 f, 21 K 80 f, 8 K 80 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság. Zalaegerszeg, 1903. évi április hó 17-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

Kerestetik

oly tanuló, aki a 2 havi iskolai szünidő alatt egy fiut, a polgári iskola II-ik osztályából teendő pótvizsgára előkészítene. Ajánlatok hozzám intézendők.

Lenti, 1903. július hó 2-án.

Deutsch János.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányától.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányának kezelése alatt álló

Gáspár Vilmos-féle

évi 200 koronás ösztöndíjért a pályázati kérvények a választmányhoz Zalaegerszegre címezve 1903. évi augusztus 5-éig beadandók.

Ezen ösztöndíjat csupán zalamegyei illetőségű műgyetemi hallgatók községi illetőségük igazolása és tanulmányi előmenetelüket igazoló lecke-könyvük bemutatásával nyerhetik el.

Kelt Zalaegerszegen, 1903. július 3-án.

A nemesi választmány.

Eladó zongora.

Egy jó karban levő zongora

eladó.

Felvilágosítást ad

Weinberger H.

Epilepsia.

Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerházból Frankfurt a. M.

Kleinoscheg sec

és

Kleinoscheg Derby sec

elismert kitűnő pezsgő.

Kapható: Kummer Gyulánál Zalaegerszegen.

**Legkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépitő szerek:**

KRIEGER-féle -CRÈME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN TÉR.
Törvényesen védve.

AKÁCIA

**ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 gőseséplő-
részeslet és 100 000
kif. kisebb g. gép üzembn.
Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kívánatra árjegyzéket legyzen és
börmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Eltérően kónes Művisi gyógy-
fürdő, páratlan gősfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrmedruai az egész
világon elterjedtek és
elsőrangusok.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucsatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beiktatása után
küldi e szakma
legelső rangu
cséje:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen.

**Modern
BUTOR.**
Órlási választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok sőt-
különc és tal. összekötések lé-
tesítése céljából (postai jóváhírával)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Mádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az.
Feltűnül az eddig ismert összes fogszerszert.
OSAN-szájvíz-essencia 2 88 kr., OSAN-fogpor 2 44 kr.
Cserny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
RÓZSATEJ aszépítő-szer
üvege 1 frt. Ehhez
balsamozás 80 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 2 50 és 35 kr.
a legjobb és legelőzesebb
Sanningene hajfestő-szer pőcsésőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Cserny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Küldetve London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron győgtárakban, Híatsortárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványal államér. énye-
sek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

**INTERNATIONAL
SZÖRVESTŐ**
néhányórát használat után az arcáról és
kézről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerháza
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

**MI helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN**
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NADOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után
teljes készpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
30 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a 34 : : : 6. : -%
22 : : : 8. : -% 25 : : : 7. : -%
15 : : : 9.80%-a 15 : : : 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekében hirdessen
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54
Munkái hódja által

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy **Zalaegerszegen,**
Kossuth Lajos-utca 30-ik sz. alatti házban

== kárpitos- és diszító ==

üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-
kálathoz csinos, izléses, tartós és gyors
elkészítést; és pedig: **divánok, derékaljak,**
(matracok) és szalmazsákoknak ujonan
való elkészítését s átalakítását.

A külföld nagyobb városaiban és Budapest
székes fővárosban 18 éven át szerzett
tapasztalataim elég garanciát nyújtanak
arra, hogy — jutányos árak mellett —
a legkényesebb igényeket is képes vagyok
kielégíteni.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu párt-
fogásába ajánlva, maradtam

kitünő tisztelettel

Graner Zsigmond

kárpitos és diszító.

Az Orsz. Gazd.
Munkás- és
Cselédség-
pénztárt ajánljuk
jó indulatába.
Ismeresse ezt
az intézményt
a nép körében.
Biztosítsa cselé-
deit ezen segély-
pénztárnál

A. Thierry gyógyszerész balzsama
a legjobb étrendi házi eszköz

emésztési zavaroknál, gyengeségeknél, égéseknél;
a köhögést enyhíti, a görcsöt csillapítja,
a nyálkát feloldja, tisztít. 12 kicsiny vagy 6
kettős üveggel 4 koronáért küld **A. Thierry-**
nek az „örangyal-“hoz címzett
gyógyszertára Pregrada Ro-
hitsch-Sauerbrunn mellett.

Ajánlatos nagyon utazásoknál minden esetben
magunkkal vinni.

A. THIERRY valódi centifolia kenőcse

a legerősebb húzó kenőcs, alapos tisztítás mellett fájdalom nélkül
való hatású, gyorsan gyógyítja a sebeket,
megmenti a sebet minden idegen anyag be-
hatolásától. Turistáknak, bicikliseknek és
lovaglónak nélkülözhetlen. Postán bérmentve
2 tégely 3 K 50 f.

A. Thierry gyógyszerháza az Örangyalhoz, Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Főraktár Budapesten: Török I. gyógyszerháza és Zágrábban
Mittelbach S. gyógyszerháza és Bécsben Brady C. gyógy-
szertára.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fényezés, a világ legjobb fényezése és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-
szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan.** Sárga vagy barna bőrből készült
foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szintet kapnak.

Alapítotott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse**
12. Mindenütt kapható.

M. kir. szabadalom és védjegyzett
 A leggyengébb kitűnő izmú
 hashajtó
 még csöcsémőknek is adható.
 25 czukorka ára 1 korona.

Órák, ékszernek RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, olcsó szabott árazkon
SERÉNYI
 órás és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
 Főkönyv: II., Főutca 21. sz.
 Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztályosajáték főelárúító helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a „Stella”-vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárában, 6 cs. és kir. lecsége József főh. udvari szállíttója
 BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. FŐVÁROSI ORVOS
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
 Budapest, NEW-YORK palota

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPEST, VII. KER., KERESPESI-UT 30. SZÁM.
 !!! Régi kis képek után is sikerült nagyítások !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakcszerűen, pontosan és legolcsóbban közöltek az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
 100 szoba I. frttól feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legsolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomor-bajok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Póztán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegsőbbak hygienikusan a legtöbb életesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Teljesen ingyen

Alapított 1840-ben.
 dobja ki a pénzét, ha értéktelen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel anker-roskopf-órám (Antimagnetique) szabadalmazott email számlappal, itt látható minta szerint 3 órai járással egyedüli. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tisztéknek, vasuti hivatalnokok, csendőrség, pénzügyorsóg, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép nickel láncsal és tokkal együtt csak
hat korona
 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselése által
BÖHNEL MIKSA órás
 Bécs, IV. Margaretenstrasse 48/148.
 a cs. és kir. állami hivatalnokok szállíttója.
ÓVÁS: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és imitált papír Email-számlapal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledlek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomor-fájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek. A rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle
 növény bor.

Kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fájás, felbőfőzés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.
 Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnnek.
 Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.
 A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Paesa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kisczell, Muraszombat, Bellatinéz, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógy-szertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell
 és csak
Ullrich Hubert-féle növ. bor
 kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

A szőlő
GIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kg. 46
fillér; 10 és 5 kg.-os zsákokban,
valamint 2 kg.-os dobozokban à kg.
50 fillér.

Használata olosabb, mert kevesebb kell
belőle, biztosabb, mert a lombhoz tapad,
a szél le nem fujja.

A szőlő érését siettetí, a termés minőségét
javítja!

Ott ahol eddig a peronospora
nem jelentkezett még az idén,
ott a rézkénpor egyuttal a pero-
nospora ellen is mentesíti a szőlőt,
s így a harmadik permetezés el-
maradhat. Ez pedig lényeges
költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra
megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Gyarmati Vilmos-nál Zalaegerszegen,
Békefi Elek-nél Zalakoppányban,
Balogh Gyulá-nál Balatonhenyén.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra,
hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett
intézetben díjmentesen felülvizsgáltsassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-
pároló intézete Barcolában (Trieszt
közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általá-
nos osztrák gyógyszerész egyesület vizs-
gáló intézetének ellenőrzése mellet (Bécs,
készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden
elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott
élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének
(Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Jó házból való róm. kath. vallásu 14—15
éves iskolázott fiut

tanoncnak felvesz

JÁN FERENC

fűszerkereskedő Zalaegerszegen.

Hirdetmény.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy intézetünk ezentúl föld-
birtokokra jelzálogos bekebelezés mellett törlesztéses kölcsönöket is
engedélyez.

KÖLCSÖNÖKET ADUNK:

50 évi időre	5 ³ / ₄ %	évi törlesztési részlettel
40 „ „	6 ¹ / ₄ „ „	„ „
30 „ „	7— „ „	„ „
20 „ „	8 ¹ / ₂ „ „	„ „

mely évi részletek félévénként fizetendőek mindig előzetesen.

Ezen percentekben úgy a tőketörlesztés, mint a kamat benn-
foglaltatik és semmi féle kezelési költség ezen kívül nem számíttatik.

== Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek. ==

Közelebbi részletes felvilágosítással készséggel szolgál jogi kép-
viselőnk: Dr. Hajós Ignác ügyvéd ur Zalaegerszegen.

Alsó-Lendva Vidéki Takarékpénztár részvénytársaság
Alsó-Lendván.

Egy jó házból való fiu
tanoncul felvétetik
Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company
(Chicagoí aratógépgyár.)

KNEDHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok
ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal
készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköto gép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálógép,
szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévekötofonál gyártmányai.
Évi gyártmány 362.000 gép.

Vásárjog bérbeadás.

Báró Harkányi Károly örökösei zalaszentgróthi
uradalmához tartozó, évenként tartani szokott 8 orszá-
gos vásáron a helypénzszedési jog folyó 1903-ik év
október hó első napjától fogva 3, esetleg több évre
is ismét bérbe adatik.

Tudakozódásra válaszol alulirott Zalaszentgróton.

Paál Viktor

számartó.